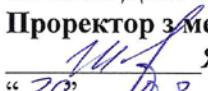

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
“28” 10 2025 р.

ФОРМОУТВОРЕННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітньо-професійна (наукова) програма	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

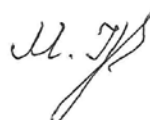
**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:
Ст. викладач кафедри дизайну

Галина КУХАР

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.
завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:
Гарант ОПП

Наталія ПІЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:
на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

е-mail	halyna.kukhar@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/galina-kukhar
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3719

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Формоутворення»

Навчальна дисципліна «Формоутворення» належить до групи обов'язкових дисциплін і забезпечує підготовку студентів до майбутньої професійної діяльності в поліграфії та мультимедіа, дизайні упаковок, вивісок, вітрин, готує студентів до вивчення закономірностей формоутворення конструкції упаковок, пакувань, макетів книг, журналів, календарів та інших поліграфічних видань, а також мультимедійних видань і сайтів.

Мета навчальної дисципліни «Формоутворення» – розвиток образного мислення та освоєння методів художнього проектування виробів поліграфії, рекламного дизайну, пакувань та тари товарів широкого вжитку різного асортименту методом ескізування, креслення, та засобами паперопластики й інших матеріалів.

Основні **завдання**, які стоять перед авторами навчального курсу базується на сучасних досягненнях рекламного дизайну в області поліграфії, дизайну пакувань та тари з урахуванням завдань, які стоять перед сучасним дизайном. Закріплення теоретичних знань відбувається в процесі виконання лабораторно-практичних робіт.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- Принципи формоутворення в графічному дизайні;
- Методи об'ємного ескізування, властивості матеріалів для макетування та моделювання;
- Як визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі;
- Критерії оцінювання об'єкту проектування, технологічні процеси в контексті проєктного завдання, як формувати художньо-проєктну концепцію.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- Створювати об'єкти дизайну засобами проєктно-графічного моделювання;
- Працювати над створенням макету до друку поліграфічного видання з врахуванням технологічних особливостей друку, матеріалу і конструкції об'єкту;
- Формувати технічний паспорт макету до друку з усіма технічними характеристиками і кольороподілом;

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Графічний дизайн» (2025/2026).

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
СК 2 Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну	ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі
СК 4 Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності	ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну
СК 8 Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта	ПРН 8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2, 3		
Семестр	3, 4, 5, 6		
Кількість кредитів ЄКТС	12 (6/6)		
Аудиторні навчальні заняття (в годинах)		денна форма	заочна форма
	лекції	10/10/10/10	2/2/2/2

	семінари, практичні	32/32/32/32	6/6/6/6
Самостійна робота		48/48/48/48	82/82/82/82
Форма підсумкового контролю	Залік/залік/залік/екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Основи рисунку і живопису	Дизайн-проектування
Композиція	Дизайн етикетки і упаковки
Кольорознавство	КР

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕЛІК ТЕМ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

ІІІ СЕМЕСТР

Тема 1. Вступ. Завдання та зміст курсу (2год.)

Поняття форми. Природна і штучна форми. Композиційні засоби в формоутворенні. Макетування як засіб пошуку форми об'єкту предметів діяльності. Тривимірне зображення. Значення процесу макетування у дизайн-проектуванні.

Питання для самостійного вивчення: основи формоутворення (раціональність, тектонічність, структурність, гнучкість, органічність, образність, цілісність).

Тема 2. Техніка художнього проектування. Класифікація макетів (2год.)

Види проєктної графіки. Макетування та моделювання виробів. Принципи біоніки та антропометрії. Класифікація макетів за різними критеріями.

Питання для самостійного вивчення: сучасна проєктна графіка; застосування макетів різних видів.

Тема 3. Методи та етапи виконання макетів. Матеріали для макетування та формоутворення. Принципи формоутворення (2 год.)

Різновиди пластичних і конструктивних макетних матеріалів та специфіка роботи з ними. Матеріали для склеювання. Принципи формотворення. Різновиди дизайн-проектів. Етапність створення: дизайн-концепція, попередній ескіз, дизайн-проект, макет. Творчі та технічні задачі, які вирішує процес макетування. Конструктивні принципи дотикання, врзання, накладання. Принципи відповідності змісту, цілісності, єдності змісту та форми.

Питання для самостійного вивчення: комбінаторне формоутворення; трансформація; просторовість форми; супідрядність.

Тема 4. Вплив властивостей матеріалу на створення форми об'єктів, що проєктуються (2год.)

Тектоніка. Вплив матеріалу на конструкцію виробу. Значення матеріалу проєктованого виробу в процесі макетування. Різниця між фізичними і конструктивними характеристиками матеріалів макетування і матеріалів, з яких виготовляють об'єкт проєктування. Технологічність виробу. Функціональний, ергономічний, економічний, естетичний чинники. Залежність проєкту від кошторису. Створення розгорток виробу проєктування. Масштабування креслень і розрахунок проєкту.

Питання для самостійного вивчення: елементи та засоби виразності форми; значення фактури у художньому формоутворенні; параметри та залежності інформативності форми.

Тема 5. Основні етапи створення об'єкту дизайну в матеріалі (2год.)

Дослідження аналогів та прототипів. Дослідження споживчих властивостей об'єкту. Вивчення технічного завдання. Робота над дизайн-проєктом. Формотворення проєктованого об'єкту через макетування. Створення діючої моделі – доцільність і зміст. Проєктна документація.

Питання для самостійного вивчення: особливості основних структурних типів дизайну промислових та архітектурних форм; функціональність та декоративність виробу; основні поняття ергономіки.

IV СЕМЕСТР

Тема 6. Специфіка форми у дизайні (2год.)

Художнє конструювання та проєктування нових предметних форм. Стилізація і декорування наявних статичних, об'ємно-просторових форм. Стилізація та художнє оформлення динамічно-процесуальних дій з предметними формами.

Питання для самостійного вивчення: Створення нових форм у процесі конструювання виробів; конструювання графічних об'єктів з урахуванням форми носія; розробка кольорографічного оформлення.

Тема 7. Формоутворення в дизайні (4год.)

Основні джерела формоутворення (емоційно-чуттєвий стан автора, наукові відкриття, технічні і технологічні інновації, твори мистецтва, артефакти, форми природи). Пошук адекватної форми як основа творчості дизайнера. Основні етапи створення предметної форми в дизайні.

Питання для самостійного вивчення: властивості та методи виконання макетів, як засобу фіксації та моделюванням проєктної ідеї; властивості і методи виконання макетів, як засобу візуалізації та активізації проєктної думки.

Тема 8. Макетування упаковки різного призначення (2год.)

Вплив форми предмету чи продукту на макет упаковки. Технічні вимоги. Вимоги до зберігання і транспортування. Етапи виконання макету упаковки.

Питання для самостійного вивчення: побудова композиції пакувань та етикеток; емоційна складова тари.

Тема 9. Формоутворення та макетування об'єктів середовища (2год.)

Види та особливості застосування об'ємних торгових знаків. Арт-композиція в структурі сучасного міста. Вплив форми та розміру рекламних носіїв на ландшафтне середовище.

Питання для самостійного вивчення: чинники, що впливають на характер формоутворюючих факторів; властивості, головні принципи й закономірності виконання об'ємно- просторової композиції; концептуальне формоутворення дизайну середовища.

V СЕМЕСТР

Тема 10. Формстормінг як один із принципів пошуку нових форм (2год.)

Ключові теоретичні засади. Гельштад психологія в процесі створення нових форм. Формування дизайн-мислення та дослідження принципів морфологічного аналізу.

Питання для самостійного вивчення: формстормінг в пошуку нових ідей; сто ітерацій; абстрактне мислення.

Тема 11. Формоутворення в графічному дизайні (2год.)

Принципи формоутворення об'єктів графічного дизайну. Формоутворюючі елементи – колонки, текстові блоки (фрейми), таблиці, поля. Поняття шаблону для макетування поліграфічних видань. Ієрархія текстових елементів. Взаємозв'язок елементів композиції верстки. Супідрядність елементів (заголовки, текстові блоки, поля і проміжки, ілюстрації і підписи). Єдність гарнітур одного видання. Шрифтова емоційність і читаність тексту.

Питання для самостійного вивчення: уявлення про макети й верстку в галузі друкованих видань; аналіз окремих зразків друкованих видань з точки зору дизайну; художні принципи творення макету видання.

Тема 12. Макетування ілюстрацій. Принципи і правила верстки ілюстрацій і тексту. Особливості зображень ілюстрацій-документів (2год.)

Відкрита, замкнена, глуха верстки, верстка зображень на полях. Правила роботи з текстом і ілюстраціями. Масштабованість зображень на ілюстраціях до текстового блоку, до полів та між собою. Макетування верстки зображень карт, нот, креслень, малюнків. Вирівнювання, чистка, постеризація, обрізка, регулювання якості.

Питання для самостійного вивчення: зв'язок конструктивних особливостей видання і художнього оформлення; визначення принципу розміщення ілюстрацій та усіх елементів оформлення у виданні.

Тема 13. Фотографії і фотоколажі як вид ілюстрації. Інфографіка (4год.)

Особливості верстки портретів. Обрізка та ретушування фотографій. Принципи і юридичні основи застосування фотографій в колажах для створення ілюстрацій. Графічна візуалізація інформації. Освітня інфографіка. Безкоштовні

сервери для створення інфографіки та візуалізації даних. Мультисервіс. Поєднання тексту та графіки.

Питання для самостійного вивчення: прийоми подачі фотоілюстрації; накладення заголовка або тексту на фотографію; вмонтовування фотографії безпосередньо в текст або навіть букву.

VI СЕМЕСТР

Тема 14. Особливості макетування та верстки книг (2год.)

Загальні технічні вимоги до макетування і верстки книг. Графічні схеми встановлення пропорцій полів сторінки. Вимоги до шрифтів залежно від призначення видання. Стиль оформлення книги, композиція формату, стиль ілюстрацій та оформлення. Вікові критерії верстки книг. Санітарні норми макетування.

Питання для самостійного вивчення: вивчення досвіду газетного виробництва; вивчення досвіду книжкового виробництва.

Тема 15. Основні етапи та особливості макетування і верстки журналів, наукових та науково-популярних видань (2год.)

Створення обкладинки журналу. Колір: колірне рішення, тло, створення власної колірної палітри. Макетування сторінок журналу. Особливості верстки «в обріз». Створення і використання відсічного контуру. Вирівнювання й упорядкування блоків. Верстка журналу. Створення і використання стилів. Обтікання текстом графіки. Складні випадки обтікання. Упорядкування і вирівнювання блоків. Основні правила складного макетування.

Призначення науково-популярних видань. Пасивна і абстрактна видавничі концепції. Фактори, що впливають на форму видання. Особливості серійного наукового видання. Структура видання. Стиль серійного видання. Елементи орієнтації в наукових та науково-популярних виданнях.

Питання для самостійного вивчення: вивчення досвіду журнального виробництва; проаналізувати стан термінології поліграфічної галузі, користуючись українським стандартом ДСТУ 3003:2006; зразки української видавничої продукції на предмет особливостей використаних макетів.

Тема 20. Макетування та верстка особливих видів поліграфії, додатків до сучасних інтерактивних книг(4год.)

Ароматична та стерео-поліграфія. Макетування цінних паперів. Ступені захисту особливих видів поліграфії. Стандарти і вимоги до макетування.

Доповнена реальність. Додатки, які працюють автономно. Додатки, які працюють в парі з друкованою книгою.

Питання для самостійного вивчення: поліграфія документів та цінних знаків – історія; сучасна інтерактивна поліграфія.

Тема 21. Створення концепції електронного видання. Створення е-видань (2год.)

Поняття концепції електронного видання. Основні складові концепції електронного видання. Технічне завдання. Основні чинники, що впливають на

оцінку якості дизайну сайту, які необхідно враховувати при створенні електронного видання. Приклади макетів е-видань: презентація, колекція на диску, сайт, звукозапис, відеозапис, база даних чи знань тощо. Експорт документів у документальні формати PDF та DjVu. Створення презентацій програмами MS PowerPoint, Movie Maker. Мови форматування HTML та XML. Скрипти, веб-програмування.

Питання для самостійного вивчення: дизайн стійкої фіксації (Rigid fixed design); «Текучий» дизайн (іноді вжив. «гумовий»), (Adaptable fluid design); Адаптивний дизайн (Responsive design).

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

III семестр

Завдання 1. Графічний аналіз макетів абстрактної та формальної композиції.(2 год.)

Пошук закономірностей то ключових формоутворюючих елементів композиції.

Завдання 2. Вивчення способів макетування та моделювання. (4 год.)

Дослідження форми. супідрядності її елементів, вивчення властивостей макетних матеріалів.

Завдання 3. Макет фронтальної композиції. (12 год.)

Створення авторських фронтальної абстрактної кольорової композиції.

Завдання 4.Виконання вправ на паперопластику (2год.)

Виконання вправ – трансформація поверхні засобами паперопластики.

Завдання 5. Об'ємна аплікація. (12 год.)

Створення об'ємної заглибленої аплікації за вибраним сюжетом.

IV семестр

Завдання 6. Фотографіка в формоутворенні. (6год.)

Виконання штучної форми з пластичного матеріалу, фотографування об'єкту і створення фотографічного зображення.

Завдання 7. Графічна формалізація об'єкту. (10 год.)

Робота з формою. Графічна стилізація і формалізація об'єкту. Патерн. Створення авторського рішення етикетки.

Завдання 8. Проектування етикетки і створення паспорту проєкту.(10 год.)

Створення авторського рішення етикетки.

Завдання 9. Формстормінг. Предметний акцидентний шрифт (6 год.)
Дослідження питання формстормінгу. Виявлення або створення форм літер у середовищі.

V семестр

Завдання 10. Формстормінг. Виконання графічних зображень різними способами і методами одного і того ж об'єкту (10 год.)
Дослідження психофізіологічних характеристик об'єкту графічного зображення. Практика ста ітерацій.

Завдання 11. Тектоніка матеріалу і фактурність зображення. Екологія матеріалів. (12 год.)
Створення об'ємного тематичного чи абстрактного зображення з картону, паперу, фрагментів паковань та ін.

Завдання 12. Історія в картинках. Основи ілюстрації. Міні комікс. (10 год.)
Виконання ілюстрацій в стилі коміксу. Коротка актуальна візуальна історія.

VI семестр

Завдання 13. Створення адвент календаря.(18 год.)
Створити візуалізацію ідеї тематичного адвент календаря з врахуванням стилістики та продукту, який буде запаковано в комірках.

Завдання 14. Макет настільної гри (14 год.)
Дослідження важливої теми і створення проєкту настільної карткової дослідницької гри для навчання (вивчення конкретної дисципліни)

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	К-ть год.
		III семестр	
1.	Завдання 1. Графічний аналіз макетів абстрактної та формальної композиції	Виявити при допомозі графічного аналізу головні ознаки різних за призначенням макетів, їх композиційні характеристики, співвідношення мас. Формат А4.	2

2.	Завдання 2. Вивчення способів макетування та моделювання	При допомозі підручних засобів вивчити способи макетування та моделювання (пластичний, конструктивний та комбінований)	4
3.	Завдання 3. Макет фронтальної композиції.	Моделювання планів композиції відносно розроблених ескізів, вибір кольорової гами, детальне пропрацювання елементів переднього плану об'єкту формоутворення, текстур, виконання розгорток, макету. Формат А3	12
4.	Завдання 4. Виконання вправ на паперопластику	Робота з папером, різцями, креслярським інструментом.	2
5	Завдання 5. Об'ємна аплікація.	Об'ємна аплікація передбачає мінімальне залучення третього виміру розповсюдження композиції головно в двох напрямках, але є рельєф. Етапність: тема, ескізи, кольорова гама, плановість. Формат А3	12
	Всього за семестр		32
		IV семестр	
6	Завдання 6. Фотографіка в формоутворенні.	Пошук ідей. Виготовити пластилінову модель. Фотографування виліпленої форми, робота з зображення і макетування фотографічного постеру. Друк на форматі А4	6
7	Завдання 7. Графічна формалізація об'єкту.	Стилізувати зображення вибраного об'єкту, формалізувати зображення, зробити його образним і таким, що запам'ятовується. Створити патерн.	10
8	Завдання 8. Проектування етикетки і створення паспорту проекту.	Створити схему-ескіз для подальшого виготовлення макету етикетки. Формат А4. Кількість схем-ескізів - 3-4. Далі робота з попередніми напрацюваннями (завдання 7) і створити паспорт проекту етикетки.	10
9	Завдання 9. Формстормінг. Предметний акцидентний шрифт	Перший етап даної роботи аналітично-дослідницький – знайти предмети які формою нагадують літери, зробити тематичну підбірку, сфотографувати	6

		кожну літеру. На основі проведеної роботи сформувати макет постеру абетки з предметів, підібрати тематичний фон, сформувати композицію. Друк макету на форматі А3.	
	Всього за семестр		32
		V семестр	
10	Завдання 10. Формстормінг. Виконання графічних зображень різними способами і методами одного і того ж об'єкту	Застосовуючи різні способи графіки, фотографіку, асоціативне мислення, створити і виявити 100 зображень одного і того ж об'єкту. Скетч. Презентація.	10
11	Завдання 11. Тектоніка матеріалу і фактурність зображення. Екологія матеріалів	Створити трьохмірну аплікацію з картону, паперу, лотків від яєць, фрагментів принтованих паковань. Спочатку виконати схему-ескіз, попрацювати з матеріалом для виявлення цікавих фактур. Можлива графічна складова, колір. Формат А3 (Піднімається питання корисної утилізації.)	12
12	Завдання 12. Історія в картинках. Основи ілюстрації. Міні комікс.	Застосовуючи відповідний графічний арсенал створити тематичний актуальний комікс на 4-5 кадрів. Формат А3. (може бути присутній регіональний компонент або сучасна історія України)	10
	Всього за семестр		32
		VI семестр	
13	Завдання 13. Створення дитячого адвент календаря.	На початковому етапі зробити ескізи конструкції адвент календаря, відносно них розробити 24 зображення-символи, спроектувати цілісний продукт, створити паспорт проекту. Презентація	18
14	Завдання 14. Макет настільної гри	Застосовуючи знання з композиції та формоутворення, створити ескіз дизайн об'єкту із застосуванням лінійних елементів формоутворення, На основі ескізу, ідеї, пошукового скетчінгу створити образотворчу основу для подальшої роботи над макетом. Перевірити всі розміри, кольороподіл, деталі і сформувати макет. Презентувати	14

		оригінал-макет дизайн об'єкту дитячої настільної гри та роздрукувати паспорт проєкту на форматі А3	
	Всього за семестр		32
	Всього годин		128

Зміст самостійної роботи здобувачів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.	192	320
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях (за конспектом лекцій, навчально-методичною науковою літературою, пошук в мережі Інтернет)	20	40
Опрацювання та збір матеріалу до практичного Завдання 1 і 2	10	24
Підготовча дослідницька робота до практичного Завдання 3, опрацювання методичних рекомендацій	10	24
Ескізування, скетчінг, збір матеріалу для практичного Завдання 5	16	30
Моніторинг ідей і сучасних рішень для практичного Завдання 6	12	-
Повторення матеріалу з композиції – методи стилізації. Для завдання 7.	22	-
Особливості дизайну сучасних етикеток. Форма і розмір - підготовка до практичного Завдання 8, опрацювання методичних рекомендацій	16	40
Вправи з формстормінгу. Дослідження середовища для практичного Завдання 9.	14	-
Збір матеріалу і скетчінг для практичного Завдання 10.	16	50
Пошук і підготовка матеріалів для практичного Завдання 11, опрацювання методичних рекомендацій	10	-

Дослідження соціально актуальних і важливих тем та виконання ескізів коміксу для практичного Завдання 12	10	40
Аналіз аналогів та прототипів існуючих конструктивних і графічних рішень для практичного Завдання 13.	10	20
Збір матеріалу, вивчення теми та виконання ескізів для практичного Завдання 14. Індивідуальні завдання	12	30
Екзаменаційне завдання. Створити серію обгортки для сувенірного шоколаду	14	22

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відповідно до нормативної бази УКД

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни “Формоутворення” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни:

<https://prjctr.com/course> - Проєктор (одна з найвідоміших платформ для навчання дизайну в Україні. Пропонують курси з графічного дизайну, UX/UI дизайну, веб-дизайну та багато іншого)

<https://laba.ua/> - Laba (освітня платформа, що пропонує курси з різних напрямків, включаючи дизайн, маркетинг, менеджмент)

<https://ed-era.com/> - EdEra (платформа, що пропонує онлайн-курси та освітні матеріали з різних дисциплін, включаючи дизайн)

<https://skillup.ua/> - SkillUP (навчальний центр, що пропонує курси з веб-дизайну, графічного дизайну та інших спеціальностей)

Аудиторні заняття з дисципліни «Формоутворення» проходять у формі лекційних і практичних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених практичних робіт виконуються в аудиторії. Це потрібно для того, щоб студент міг отримати вчасну консультацію, адже роботи творчі, а також, щоб виключити можливість плагіату.

Академічна доброчесність, яка є сукупністю етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності, є базовою в процесі вивчення дисципліни. Дотримання принципів академічної доброчесності допомагає забезпечити чесність, відповідальність та повагу до інтелектуальної власності інших.

Студенти повинні створювати власні роботи і не копіювати роботи інших дизайнерів без дозволу або належного цитування. При використанні зовнішніх ресурсів, таких як зображення, шрифти або інші графічні елементи, необхідно отримати відповідні дозволи або використовувати ресурси, що мають ліцензії на вільне використання. Важливо вказувати авторів та джерела інформації, які були використані в процесі роботи. Це включає текстові матеріали, зображення, ідеї та інші ресурси. Здобувачі мають бути чесними у своїх діях, не використовувати недобросовісні методи для отримання кращих результатів, поважати права авторів та інших дизайнерів, не використовувати їхні роботи без дозволу.

Після завершення кожної практичної роботи чи проєкту відбувається захист студентом своєї роботи та колективне обговорення результатів. При такому підході здобувач розуміє переваги і недоліки у виконання практичних завдань і це впливає на об'єктивність оцінювання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі графічного дизайну.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 9 Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.	словесний метод (викладення нового матеріалу); наочний (метод передбачає застосування демонстрації аналогів до теми, матеріалів та зразків практичних завдань) практичний (виконання завдань допомагає набути практичні навички, розвиває розуміння предмету та відчуття і розуміння матеріалу)	Практичні роботи - захист

ПРН 10 Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі	словесний метод (викладення нового матеріалу); наочний (метод передбачає застосування демонстрації аналогів до теми, матеріалів та зразків практичних завдань)	Дослідницькі роботи і практичні роботи – захист
ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну	репродуктивний та творчий (репродуктивний спрямований на відтворення учнем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом) проблемно-пошукові (передбачає постановку викладачем перед студентами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей)	Науково-дослідницькі роботи і практичні роботи- захист, екзамен
ПРН 8 Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.	наочний (метод передбачає застосування демонстрації аналогів до теми, матеріалів та зразків практичних завдань) проблемно-пошукові (передбачає постановку викладачем перед студентами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей)	Науково-дослідницькі роботи, практичні роботи, створення презентацій.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної та практичної діяльності студентів передбачене застосування практичні роботи, презентації, майстер-класи.

Діагностика (моніторинг та перевірка) результатів навчання та творчої практичної діяльності здійснюється шляхом виконання студентами:

- Графічних робіт аналітично-дослідницького та пошукового характеру;
- Практичних робіт репродуктивного та творчого виконання;
- Написанням анотацій;
- Презентацій та виступів на наукових заходах;
- Підсумкового заліку (сукупність оцінок, отриманих за виконання практичних робіт впродовж семестру);
- Підсумкового екзамену (виконання розробки об'єкту графічного дизайну).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			in	max

Поточні заходи	контрольні	всього	60	5	60
Підсумкові заходи	контрольні	екзамен	40	4	40
Всього:		-	100	0	100

Усі практичні заняття з курсу «Формоутворення» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному). Їх відвідуваність здобувачами є добровільною.

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «[Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів](https://ukd.edu.ua/node/1149)», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

54-60 / 37-40 – 5 А	Студент досконало розуміє теоретичні основи формоутворення, макетування та моделювання, включаючи принципи гармонії та композиції, а також усвідомлює роль принципів формоутворення в дизайні, володіє високими технологічними навичками у виборі матеріалів, комбінує прості форми в складні, розуміє комбінаторику і пластику для досягнення бажаного естетичного та функціонального ефекту дизайн-форм, демонструє вміння правильно застосувати принципи формоутворення в практичних завданнях, креативно підходить до розв'язання завдань, враховує особливості продуктів графічного дизайну, працює творчо;
50-53 / 33-36 – 4 В	Студент добре розуміє теоретичні аспекти формоутворення, здатний пояснити основні принципи і застосувати їх у практиці, хоча іноді може не повністю охоплювати всі нюанси складних формоутворюючих рішень, виконує завдання з формування об'ємних макетів та макетів до друку з високою точністю, коректно застосовує відповідні формоутворюючі принципи;

45-49 / 30-32 – 4 C	Студент загалом добре опанував практичний та теоретичний матеріал, якісно справився з усіма поставленими завданнями, відповідально підійшов до їх виконання, вміє працювати з формами, шаблонами для макетів, в процесі виконання практичних завдань був послідовним в роботі, але при цьому зробив декілька помилок; завдання виконано в повному обсязі та своєчасно; продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдання;
40-44 / 27-29 – 3 D	Студент розуміє основні теоретичні принципи формоутворення, проте часто не може чітко або правильно застосувати їх на практиці, особливо при роботі з більш складним завданням, порушує закони композиції та технологічні особливості створення макетів до друку;
35-40 / 25-26 – 3 E	Студент не опанував значну частину практичного та теоретичного матеріалу з формоутворення, погано справився з поставленими завданнями або виконав практичну роботу на недостатньо професійному рівні, робота має значні недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо;
0-34 / 0-24 2 F	Студент не розуміє основних принципів формоутворення, має значні труднощі з поясненням навіть базових концепцій, таких як супідрядність елементів, вирівнювання чи використання різних типів ілюстрацій та технічних елементів, допускає суттєві помилки у використанні форм, не демонструє креативності, не враховує специфіку продуктів графічного дизайну, що призводить до неправильного формату макету, некоректності і не функціональності форм продуктів графічного дизайну.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Формоутворення» є екзамен, який передбачає виконання розробки об'єкту графічного дизайну.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік чи екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні видання:

1. Городенко Л. Системи верстки QuarkXPress, InDesign. Навчально-методичний комплекс для студентів. Київ, 2006.
2. Документація українською мовою щодо програм Adobe InDesign, Illustrator, PhotoShop тощо на офіційному порталі [adobe.com](https://adobe.com/uk)
3. Енциклопедія видавничої справи: навчальний посібник /Ткаченко В., Чеботарьова І., Киричок П., Григорова З. Харків: ХНУРЕ, 2008.
4. Кухар Г.М. Формоутворення в графічному дизайні. Матеріали VII Міжнародного науково-практичного симпозиуму «Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки. Післявоєнна відбудова України». 2023 р. –С. 122 <https://mail.google.com/mail/u/1/#inbox?projector=1>
5. Г.М.Кухар Графічна формалізація об'єкту. Матеріали 5 науково-практичної конференції «Традиції та інновації в графічному дизайні». 2024р. – С. 78. https://ukd.edu.ua/sites/default/files/2024-05/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%

[A2%D0%A0%D0%90%D0%94%D0%98%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%A2%D0%90%20%D0%86%D0%9D%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87.pdf](#)

6. Сава В. Художньо-технічне оформлення книги. Львів, 2003.
7. Скляренко Н., Пасичник О. Макетування: довідник. Київ: Видавництво Олег Філюк, 2015.
8. Удріс-Бородавко Н. Графічний дизайн з українським обличчям. Київ: ArtHuss, 2023.
9. Шевченко В. Техніка оформлення газетного видання: посібник. Київ, 2003.

Електронні інформаційні ресурси

1. Колекції корисних матеріалів на сайтах **redactor.in.ua**, **ex.ua**
2. Журнал, як вид періодичного видання. *Pidru4niki*: веб-сайт. URL: https://pidru4niki.com/1248051351403/dokumentoznavstvo/zhurnal_vid_periodichnogo_vidannya (дата звернення 02.08.2025)
3. Формоутворення в дизайні. *Учбові матеріали для студентів і школярів*: веб-сайт. URL: <http://um.co.ua/8/8-19/8-196285.html> (дата звернення 15.08.2025)
4. Модульні сітки в UI: найкращі практики використання. Design Talk: веб-сайт. URL: https://designtalk.club/modulni-sitky-v-ui-najkrashhi-praktyky-vykorystannya/?fbclid=IwAR30HPaP_npO4w8ev9oYiVALwe-GC3taUA97rzWbZd_nT4TSbgn0oED0lLk (дата звернення 11.08. 2025)